

צילום: אהוד יסקוב '80

שמיר בא להפציר ברב עובדיה, בליווי דרעי ובנו יעקב

לא חלמו עליו, ושלא ידעו מה לעשות בו — תיק מינהלי ומיקצועי מובהק.

דרעי טען לאחר מכן לא אחת שהוא רצה או לחזור לכולל. כשחגג פרץ את כניסתו לתפקיד שר-הפנים במסיבה, לא הור פיע בה דרעי. הוא לא רצה שיחזרו אותו כחשבונו לתפקיד יועץ לשר או לתפקיד דומה. לא רציתי להיות פקיד, טען כאשר נשאל על-ידי עיתונאים.

פרץ טילפן לדרעי ושאל מה קרה. דרעי השיב שהכל כא על מקומו, הסיעה נמצאת כנסת, פרץ הפך שר, והוא יכול לחזור לכולל.

אבל זה לא קרה, כמובן. עובדיה יוסף ופרץ לחצו עליו להתמסר למיפלה. היה צורך להקים מיפלה מסודרת, ודרעי הפך למזכ"ל שלה. כעבור זמן מה גם נדרש להצטרף למישרד-הפנים.

ואו פרצה השערוריה. היא נוגעת לאחת הנקודות הרגישות ביותר בציבור הישראלי. היא ודפת אחרי דרעי עד היום. כשהיה בן 18, לא הלך דרעי לצבא. שרותו נדחה אוטומטי, כמי שתורתו אומנותו. כשהחל ללמוד והתמסר לפי עילות ש"ס, היה עליו להתגייס. כאיש-מיפחה, אב לשני ילדים לפחות (היו לו ארבעה) היה עליו לשרת שרות מקוצר. אבל בלהט הפעילות רחה את השרות שוב ושוב, עד שעמד להיות פקיד במישרד-הפנים ולא היה מנוס. כפי שהורה לאחר מכן: "רחיתי ורחיתי, והיה בזה טעם לפגם. אני מצטער על הרחיה שלי. טעיתי". הרחיה עד מעבר לגיל 25 היא שאיפשרה את השרות המקוצר.

באחד העיתונים צוטט כמו שאמר: "במילא אני אשרת בסוף רק ארבעה חודשים, כדי לצאת ידיו חובה. לא צריך לעשות מזה עניין. לא אני האיש שיציל את המולדת."

יריביו של דרעי טענו לאחר מכן בפירוט ובמיכתבים אנונימיים כי רחה את הגיוס במוח, כדי לקצר אותו. בסוף היה צריך לשרת רק ארבעה חודשים. נטען כי שרת בסך-הכל חודשיים, וכי אותם לא שרת בהנדה קרבת, שאליה הוצב כבעל כושר גופני גבוה, אלא סידר לעצמו העברה לר-בנות הראשית.

דרעי הכחיש את כל הטענות. הוא הורה שכאשר קיבל את תפקיד מוכ"ל ש"ס, טילפן לחיים ישראלי, או מנכ"ל מישרד הביטחון, וביקש ממנו דחייה בחצי שנה. המנכ"ל אמר לו: "אין בעיות, עושים את זה לכולם". לאחר מכן, לפני שהתמנה כמנכ"ל מישרד-הפנים, לדבריו שירת ארבעה חוד-שים, בדיוק כנדרש. הוא עשה את הטרונות בבסיס של חייל התותחנים בשומרון, והתנדב לשמור גם בשבתות. לאחר מכן הועבר כמש"ק לרבנות הצבאית, כמו כל טירון שיש לו הסמכה לרבנות, גם בעלי פרופיל 97. לדרעי היה פרופיל 72.

את המיכות לרבנות קיבל עוד לפני חתונתו, מידי הרב עובדיה יוסף.

לעיתון חדשות הגיעה שמועה כאילו חזר דרעי בכל ערב מהבסיס הביתה. הם הציבו צלם ליד ביתו, כדי לתפוס. האיש ישב שם לילה-לילה עד שיפה דרעי ריחמה עליו והציעה לו אוכל. דרעי לא בא.

לעומת זאת צולם פעם כשכא במדים לנהל משאומתן על הכספים הייחודיים של ש"ס.

שימה — אוסף של חוברות בלתי-מסודרות של חתימות. הכל רמה להגשת רשימת ר"ק, 10 שנים לפני כן, בנסיכות רומות. הרשימה ניצלה — אך רק לשעה. בי הועץ המישפטי של הוועדה גילה בה סגם עיקרי: הרב פרץ לא התמסר בזמן, כפי שדורש החוק, והוא ספול כמועמד.

למסובים בביתו של עובדיה יוסף היה נרמה שהכל אכור. דרעי נטל לידיו את חוקי-החירות, קרא אותן במהירות והרים את שפופרת הטלפון. הוא חייג לביתו של י"ר הוועדה השופט גבריאל בך. "הוא יקה ובודאי ישן בשעה זו", אמר למסובים. אך השעה היתה שעת-חירום.

באוזניו של שופט בית-המישפט העליון השמיע דרעי טי עון, שיכול היה לעלות רק במוח תלמודי מפולפל. בחוק כתוב ש-רב בשכר" חייב להתמסר במועד מסוים. לגבי הנשיא, הפקידים ושאר בעלי-התפקידים המזכירים באותו הסעיף לא נאמר שהם מכהנים "בשכר". מכאן, אמר דרעי לשופט בניגון תלמודי, שאם רב יוצא לחופשה-ללא-תשלום, הוא פטור מחו-נת התפטרות כמועד.

כת נהגה. "עורך-דין דרעי, זוהי טענה טובה", חידך. היו דרושות חוות-דעת מישפטיים, ובסוף שוגר מיכתב ל-עורך-דין אריה דרעי" וכו אישור הרשימה. לפני כן עוד היה צורך לסלק תקלות אחרות, כגון חתימות בלתי-כשרות שנאספו בחיפזון, ועוד.

"אולי אתה לא אוהב את זה, אבל בזכותך קיימת ש"ס" אמר דרעי כעבור שנים לשופט בך. יתכן מאוד שבלעדי יחסו הליברלי של השופט יוצא-גרמניה, לא היתה קמה הרשימה הספרדית.

דרעי או דרעי

ערכת-הבחירות של ש"ס היתה מבולגנת אף היא, אבל היא נישאה על גלי ההתלהבות של ציבור הרש. כמוצאי יום-הבחירות הסתבר כי זכתה בארבעה מנדטים. היינו בהלם", אמר אחר מראשיה. "ישבנו המומים. איש לא האמין שזה יקרה". ש"ס זכתה ב-63,605 קולות ובארבעה מנדטים — כמו המפ"ל הוותיקה, ופי שניים מאגודת-יש-ראל.

באותו הרגע השתנה הכל. תוך דקות טילפנו שימעתן פרס ויצחק שמיר, והחל החיזור הגדול אחרי המיפלה החרדית, שהפכה בן-לילה לכוכב בת הפוליטיקה הישראלית.

התחיל מישיחקו-אליציה. הוא נמשך חודשים. בממשלת-אחרות לאומית יכלו ש"ס והמפ"ל לקבל רק תיק אחד כל אחת. אבל המפ"ל לא יכלה לוותר על מישרד-הדתות ועל מישרד-הפנים.

במשאומתן הממושך כיכב דרעי. באחד הימים קרא איש המפ"ל, רפאל בן-נתן, בייאוש: "שמך לא צריך להיות דרעי, הוא צריך להיות דריער (מסוב, תכנו)".

ש"ס היתה מעוניינת, כמובן, רק בתיק-הדתות. המפ"ל רדעו זאת, והציעה לה את תיק-הפנים, מתוך ביטחון שש"ס תסרב, ואז, ברגע המכריע, יקדימה ש"ס את המפ"ל ולקחה את תיק-הפנים, שהיה בידי המפ"ל כמשך שנים כה ארוכות. למפ"ל לא היתה ברירה. תיק-הדתות היה חשוב לה יותר. תלויים בו הג'ובים של אלפי חברים. היא מסרה את תיק-הפנים לש"ס.

לפתע עמדו ראשי ש"ס בשבידיהם תיק שהם

מנאמניו, להקים יחד עם הרב עובדיה יוסף את "מועצת חכמי התורה", בניגוד למועצת גדולי-התורה של אגודת-ישראל. כך נוצרה המאסה הקריטית: היוקרה של חכמי התורה, המישקל הסגולי של הרב שך וראשי-הישיבה שפרו למרותו, וההמונים של הרב עובדיה יוסף. קם בוח חרש במדינה.

אדם כמו הרצל

בר בשלב מוקדם זה הוכיח דרעי את יכולתו. אחרי שיצר את החיבור בין שני הרבנים, ניגש למלאכה הבאה. הוא סילק מש"ס את כל מקימי הסיעה בירושלים. הוא לא הכניס איש מהם לרשימת המועמדים לכנסת. הרבר עורך התמררות עצומה כלפי הצעיר בן ה-25, שהתגלה לפתע כבוס של המיפלה.

גם דרעי עצמו לא נכנס לרשימה. באותו רגע לא חלם עריו על קאריירה פוליטית. שאיפתו היתה להיות ראשי-ישיבה. בחוגים שבהם חי, העיסוק הפוליטי לא נהנה מיוקרה רבה.

הבעיה הגדולה היתה למצוא אדם שיעמוד בראש הר-שימה. בזה אחר זה פסלו דרעי ועובדיה יוסף את כל האנשים הבולטים. לבסוף, מתוך יאוש, בהתקרב מועד הגשת הרשי-מות, אמר דרעי לרב: "בוא ניקח רשימה של כל רבני הארץ, ונבחר באחד מהם".

לעובדיה יוסף היתה רשימה כזאת במגירתו, עוד מהימים שבהם כיהן כרב ראשי. רבים מן הרבנים עברו אצלו קורסים של השתלמות. כשעברו השניים על השמות, בזה אחר זה, עצר דרעי ליד שמו של הרב של רעננה, יצחק פרץ.

דרעי לא הכיר את פרץ היטב. אך הוא ידע שהוא נואם טוב, בעל נימוסים והופעה אצילית, אדם ייצוגי, בעל דימויו מסו-יים לבנימין זאב הרצל, שאין לו שום עבר פוליטי, ושעל כן לא דבק בו רבב.

עובדיה יוסף היסס, ולבסוף קיבל את ההצעה. דרעי טילפן לרב ברעננה וביקש ממנו לבוא מייד. פרץ, שלא ידע מה רוצים ממנו, ביקש לדעת את הסיבה. "אני לא יודע, בוא מייד", אמר לו דרעי. יתכן מאוד שפרץ בכלל לא ידע, באותו רגע, מי זה דרעי.

כשבא לרב יוסף, נאמר לו בפשטות: אתה תהיה מס' 1 ברשימה. פרץ לא התלהב, התחנן על נפשו, אך דבר לא עזר לו. הוראת הרב יוסף דינה כפקודה.

מכיוון שלא היה לפרץ מושג על ש"ס ועל פוליטיקה, ביקש מדרעי הבטחה שיישאר לצידי לפחות בחודשים הראשונים. דרעי הבטיח. בין השניים נוצרה כימיה.

פרץ לא הכיר איש מן הנפשות הפועלות, מלבד היכרותו עם הרב עובדיה יוסף. הוא לא הכיר את חברי מועצת חכמי התורה, את הרב שלום כהן, את הפעילים. מאז שנכנס לתפ-קידו ברעננה, אחרי נישואיו, ניתק ממרכזי-החיים החרדיים בירושלים ובבני-ברק.

באופן קרחתי חוברה רשימת-המועמדים לכנסת. פרץ לא הכיר את הנאים אחריו. המאמץ כולו היה מלווה בכלגאן

צבי טירונן, סטודיו 23

דרעי מושק את יצחק פרץ

ישראלי אופייני, בעיות ואילתורים. לא היה כסף לפיקדון שבעלי רשימה חרשה חייבים להפקידו על-פי חוק. מניין לוקי חים 2500 דולר? דרעי הסתובב, לקח 200 דולר מזה ו-300 מזה, והתחייב לפני כולם להחזיר אישית את הכסף. לאברך המשתכר 300 דולר בחודש זה לא היה קל.

שתי דקות לפני השעה 11 בלילה, מועד סגירת הדלתות, הופיע דרעי בלישכת ועדת-בחירות ככנסת והגיש את הר-